

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΔΕΙΟΥΤΗΤΑΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Δευτέρα 22 Ιουλίου 2024

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A1 . α

1. Λάθος «ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων θαυμάσαντες»
2. Σωστό «διὸ καὶ ὁ φιλόμυθος φιλόσοφος πῶς ἐστίν· ὁ γὰρ μῦθος σύγκειται ἐκ θαυμασίων»
3. Σωστό «σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν πρὸς ῥαστώνην καὶ διαγωγὴν ἢ τοιαύτη φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι»

β. οἶον...: Με τη λέξη αυτή ο Αριστοτέλης εισάγει παράδειγμα. Αναφέρει φυσικά φαινόμενα που σχετίζονται με τη σελήνη, τον ήλιο και τα άστρα, αλλά και την ίδια τη γένεση του σύμπαντος. Τα φαινόμενα αυτά παρουσιάζονται κλιμακούμενα από τα πιο κοντινά στον άνθρωπο και τις δυνατότητες της γνώσης του στα πιο μακρινά και δυσερμήνευτα.

B1. Σύμφωνα με το απόσπασμα «Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν ...οἶεται ἀγνοεῖν», οι άνθρωποι άρχισαν να φιλοσοφούν εξαιτίας ενός πάθους, του θαυμασμού «Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν». Το ρήμα δεν μπορεί να αποδοθεί πλήρως στα νέα ελληνικά, καθώς περιλαμβάνει τόσο την έκπληξη (ευχάριστη ή δυσάρεστη, άρα και την αμηχανία) όσο και την περιέργεια και τον θαυμασμό. Το θαυμάζειν αποτελεί και για τον Πλάτωνα αρχή της φιλοσοφίας . Το πρωταρχικό αυτό αίτιο προσδιορίζεται χρονικά. Με τον όρο νῦν η έναρξη του φιλοσοφείν τοποθετείται ανά πάσα στιγμή και στο παρόν, μπορεί δηλαδή κάποιος με αφετηρία την έκπληξη να αρχίσει να φιλοσοφεί. Με το πρῶτον η έναρξη τοποθετείται διαχρονικά: κάποια στιγμή στο παρελθόν με αφορμή επίσης την έκπληξη και την περιέργεια, εμφανίστηκαν οι πρώτοι φιλόσοφοι. Σε κάθε περίπτωση οι άνθρωποι ξεκίνησαν να θαυμάζουν αυτά που ήταν κοντά τους (Τά πρόχειρα τῶν ἀτοπων) και έπειτα προχώρησαν προς τα πιο σημαντικά. Το θαυμάζειν προσηλώνεται στα παράδοξα και ανεξήγητα μέσα στην καθημερινότητα. Ο Αλέξανδρος Αφροδισιεύς (3^ο αι. μ.Χ.) αναφέρει ως τέτοια φαινόμενα τους φυσικούς μαγνήτες, την ίριδα, τη σύσταση των νεφών, τις βροντές και τις αστραπές. Ο αρχικός θαυμασμός μετατρέπεται σε απορία (Ὁ δ' άπορῶν καὶ θαυμάζων). Το ρήμα άπορῶ (στερ. α- + πόρος)σημαίνει βρίσκομαι σε αδιέξοδο και αμηχανία, αδυνατώ να καταλάβω και να εξηγήσω κάτι· διατυπώνω απορία, ρωτώ να μάθω κάτι. Ο

Αριστοτέλης (Μετὰ τὰ Φυσικά, 993a30 κ.ε.) παρομοιάζει τη διάνοια που βιώνει την άπορία με διάνοια δεμένη που επιδιώκει λύση (λύσιμος). Με αυτό τον τρόπο η άπορία γίνεται αφετηρία φιλοσοφικής αναζήτησης. Και έτσι ο άνθρωπος φτάνει στο σημείο, όπου συνειδητοποιεί την άγνοια του (οἶεται ἄγνοεῖν). Ὑστερα από αυτό το σημείο όλες οι προσπάθειες που καταβάλλει είναι προσανατολισμένες ώστε να ξεφύγει από την άγνοιά του.

B2. Και στα δύο κείμενα γίνεται αναφορά σε δύο πολύ σημαντικές έννοιες της αρχαίας ελληνικής σκέψης: τον λόγο και τον μύθο. Στο απόσπασμα του κειμένου αναφοράς (διό και ὁ φιλόμυθος ... ἐκ θαυμάσιων) ο Αριστοτέλης ενώνει την έννοια του φιλοσόφου με την έννοια του φιλόμυθου. Τα αξιοπερίεργα των μύθων δημιουργούν θαυμασμό, ο θαυμασμός συνειδητοποίηση της άγνοιας, η συνειδητοποίηση της άγνοιας ανάγκη για γνώση άρα φιλοσοφία. Επομένως ο φιλόμυθος είναι κατά μία έννοια φιλόσοφος. Άρα ο κρίκος που ενώνει τον μύθο και τη φιλοσοφία είναι τα θαυμάσια, τα αξιοθαύμαστα, τα αξιοπερίεργα. Ο Αριστοτέλης, όταν αναφέρεται στο φιλόμυθο έχει κατά νου και τον δάσκαλό του, τον Πλάτωνα που αξιοποιεί συχνά τους μύθους στις φιλοσοφικές του αναλύσεις. Ο λόγος που ο Αριστοτέλης διακόπτει τη ροή του λόγου του για να ανοίξει την παρένθεση είναι γιατί τόσο η φιλοσοφία όσο και ο μύθος δεν είναι τίποτε άλλο παρά τρόποι διαφυγής από την άγνοια. Με αυτή τη λέξη ἄγνοεῖν κλείνει και με την ίδια συνεχίζει ἄγνοιαν μετά την παρένθεση. Με τον μύθο και το λόγο υπάρχει η δυνατότητα να απαντηθούν τα μεγάλα ερωτήματα για τον θεό, τον κόσμο και τον άνθρωπο. Και ενώ σταδιακά το βάρος μετακινήθηκε στο λόγο, ο μύθος ποτέ δεν απαξιώθηκε τελείως στην Αρχαία Ελλάδα.

Στο παράλληλο απόσπασμα από τον διάλογο Πρωταγόρας του Πλάτωνα, ο σοφιστής Πρωταγόρας δηλώνει ότι διαθέτει δύο εργαλεία στα χέρια του για να υπερασπιστεί τις απόψεις του. Το ένα είναι ο μύθος που ο σοφιστής ήδη τον έχει χρησιμοποιήσει και το άλλο ο λόγος, αυτό που σήμερα θα ονομάζαμε επιχειρηματολογία. Σε κάθε περίπτωση και τα δύο εργαλεία είναι ισοδύναμα και αποδεικνύεται με αυτόν τον τρόπο ότι ο μύθος είχε όχι μόνο μεγάλη σημασία αλλά και αποδεικτική ισχύ.

Και τα δύο κείμενα αποδεικνύουν την μεγάλη σημασία του μύθου στην αρχαία ελληνική σκέψη.

B3. 1. Λάθος 2. Σωστό 3. Λάθος 4. Σωστό 5. Λάθος

B4. έναρξη, πανσέληνος, ηλιοθεραπεία, διαφυγή, κατάχρηση.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ1. Από εδώ λοιπόν πρέπει να ξεκινούν όσοι πρόκειται να κάνουν κάτι από αυτά που πρέπει και επιπλέον σε αυτά πρέπει κάποιος να είναι φιλόανθρωπος και να αγαπά την πόλη του. Γιατί δεν είναι δυνατό κανείς να εξουσιάζει σωστά ούτε άλογα ούτε

σκυλιά ούτε άντρες ούτε κανένα άλλο πράγμα, αν δεν χαίρεται με αυτά που πρέπει να φροντίζει. Φρόντιζε το λαό και σπουδαιότερο απ' όλα να θεωρείς το να κυβερνάς με τρόπο ωφέλιμο για αυτούς, ξέροντας ότι και από τα ολιγαρχικά και από τα άλλα πολιτεύματα μένουν σταθερά πάρα πολύ καιρό αυτά που υπηρετούν άριστα το λαό.

Γ2. Ο Ισοκράτης θεωρεί ότι θα είναι καλός αρχηγός αυτός που δεν αφήνει το λαό να προσβάλλει ούτε τον ανέχεται να προσβάλλεται αλλά φροντίζει οι άριστοι να έχουν τα αξιώματα και οι άλλοι να μην αδικούνται καθόλου. Αυτά θεωρεί ότι είναι τα πρώτα και σπουδαία στοιχεία του σωστού πολιτεύματος.

Γ3. α. τῆς ἐπιμελείας – τῇ ἐπιμελείᾳ – τῶν ἐπιμελειῶν – ταῖς ἐπιμελείαις
τοῦ ὄχλου – τῷ ὄχλῳ – τῶν ὄχλων – τοῖς ὄχλοις
τῆς τιμῆς – τῇ τιμῇ – τῶν τιμῶν – ταῖς τιμαῖς
τοῦ στοιχείου – τῷ στοιχείῳ – τῶν στοιχείων – τοῖς στοιχείοις
τοῦ ἵππου – τῷ ἵππῳ – τῶν ἵππων – τοῖς ἵπποις

Γ3. β. θεραπεύει – θεραπεύῃ – θεραπεύοι – θεραπευέτω – θεραπεύειν –
Θεραπεύων/ουσα/ον
ἐστὶ – ἦ – εἴη – ἔστω – εἶναι-ὦν/οὔσα/ὄν

Γ4. α. ἄρχεσθαι= τελικό απαρέμφατο υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα **χρῆ**
φιλόπολιν= κατηγορούμενος το εννοούμενο **τινὰ**
πράγματος= αντικείμενο στο **ἄρχειν**
κεχαρισμένως= επιρρηματικός προσδιορισμός τρόπου στο **ἄρχειν**
ταῦτα= υποκείμενο στο **ἐστὶ** (αττική σύνταξη)

Γ4. β. ὅτι καὶ τῶν ὀλιγαρχιῶν...διαμένουσι= δευτερεύουσα ονοματική ειδική. Εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο **ὅτι** (αντικειμενική γνώμη). Εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό. Συντακτικά λειτουργεί ως αντικείμενο στη **μτχ. γιγνώσκων**.

ὅπως οἱ βέλτιστοι...ἔξουσιν: δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική. Εισάγεται με το αναφορικό επίρρημα **ὅπως** και δηλώνει μερική άγνοια. Εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό. Συντακτικά λειτουργεί ως αντικείμενο στο **σκοπῆς**.